

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ

ביאור בדרך אפשר

1 גם מדויק לשון הפסוק "אל דעות ה'", שמשמעו כי שתי הדעות קיימות
 2 (באלוקות עצמה), והולך ומפרט מה המשמעות של "דעת עליון" ו"דעת
 3 תחתון" "באור האלוהי גופא" **אֵלָא שְׁהִים בְּב' בְּחִינֹת שֶׁל הָאֵין**
 4 המציאות הרוחנית העליונה שלא נתפסת בכלים גשמיים ונקראת "אין".
 5 **דְּעַת עֲלִיּוֹן הוּא בְּהָאֵין שֶׁל**
 6 **הַיֵּשׁ הָאֲמִתִּי**, לפי תפיסת האדם
 7 התחתון "יש מאין" פירושו שהעולם
 8 הגשמי המוחשי שהוא "יש" ומציאות
 9 נברא מאור אלוהי רוחני בלתי נתפס
 10 שהוא בחינת "אין", אבל לפי פנימיות
 11 ועומק הדברים, דווקא האור האלוהי
 12 המהווה את העולמות והנבראים
 13 הגשמיים הוא ה"יש" האמיתי (בעוד
 14 שהגשמיים היא לא מציאות עצמאית),
 15 וה"אין" של ה"יש האמיתי" הוא
 16 **בְּחִינַת הָאֵין הָאֵלֹהִי הָרוּחָנִי כְּפִי**
 17 **שְׁנַמְשֵׁךְ** בתחילת ההתגלות שלו
 18 **מֵעֲצֻמוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ**, לפני שירד
 19 לברוא עולמות ונבראים גשמיים
 20 **שֶׁהוּא אֵין בְּעֲצֵם מֵהוֹתוֹ**.
 21 **וְדְעַת תַּחְתּוֹן** המושג "אין" כפי
 22 שהדבר הוא באלוקות עצמה הוא
 23 **בְּהָאֵין שֶׁל הַיֵּשׁ הַנִּמְצָא**,
 24 **בְּחִינַת הָאֵרָה דְּהָאֵרָה** היינו
 25 הארה מועטת ומצומצמת של האור
 26 האלוהי **שֶׁנִּעֲשִׂית מְקוֹר לַיֵּשׁ**, כי
 27 כדי שיתהוו מאור אלוהי אינסופי
 28 ובלתי מוגבל נבראים גשמיים, האור
 29 חייב להיות מועט ומצומצם והמעט
 30 שיורד ומתגלה הוא רק "הארה"
 31 דהארה" ולא יותר ו**מָה שְׁנִקְרָא**
 32 **אֵין** למרות שהוא אור מועט ביותר **הָרִי זֶה עַל שֵׁם שְׁאִינוֹ מְשָׁג**,
 33 אינו מוכן ואינו נתפס בהשגה של האדם **וְעַל שֵׁם שֶׁהוּא בְּבְחִינַת לֹא**
 34 **דְּבָר**, לא מציאות, **וְלֹא כְּמוֹ הַיֵּשׁ** הגשמי הנברא **שֶׁהוּא בְּבְחִינַת**
 35 **מְצִיאוֹת דְּבָר מְמֹשׁ** מציאות מוחשית שאפשר להבין ולתפוס.
 36 **וּמִמְשִׁיךְ ב'מֵאֲמַר'**, **דְּכָשֵׁם שְׁיֵשׁ ב' דְּעוֹת לְמַעְלָה**, **בְּחִינַת**
 37 **דְּעַת עֲלִיּוֹן וְדְעַת תַּחְתּוֹן**, כפי שהן באלוקות עצמה (כמבואר לעיל)
 38 **כְּמוֹ כֵּן צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת בְּאֲדָם גַּם בֵּין ב' הַדְּעוֹת הַללוֹ [וְהִינֵנו]**,
 39 **לְפִי שֶׁהָאֲדָם כְּלוּל מִכָּל הָעֲנִינִים שֶׁבְּסֻדְרֵי הַהִשְׁתַּלְּשְׁלוֹת¹⁰**,
 40 ירידת והתגלות האור האלוהי מלמעלה למטה מדרגה לדרגה נקראת 'סדר'
 41 השתלשלות' כי הדרגות אחרות זו בזו כמו טבעות של שלשלת ארוכה.
 42 ומבואר בקבלה וחסידות שהדרגות והכוחות השונים של נפש האדם הן

ביאור בדרך אפשר

43 בדוגמת הדרגות והכוחות העליונים באלוקות כי האדם כלול מכל הדרגות
 44 שקיימות ב'סדר השתלשלות' **מְלִמְעָלָה מְעָלָה עַד לְמַטָּה מְטָה¹¹**,
 45 **וְהֵן שְׁתֵּי הַדְּעוֹת הַללוֹ**, "דעת עליון" ו"דעת תחתון" באדם הן **'יְחִוּדָא**
 46 **עִילָאָה'** יחוד עליון, היינו הכרה באחדות ה' באופן 'עליון' **(דְּעַת**
 47 **עֲלִיּוֹן) וְ'יְחִוּדָא תַּתְּאָה'**, יחוד
 48 תחתון, היינו הכרה באחדות ה' באופן
 49 'תחתון' **(דְּעַת תַּחְתּוֹן)**, **וְהוּא**
 50 **עֲנִיָּן הַיְחִוּד** החיבור והאחדות
 51 **דְּהוּי' אֱלֹקִים**, שם הוי' (על שם
 52 "היה הווה ויהיה כאחד") מסמל את
 53 עניין האי-סוף והבל-גבול באלוקות,
 54 ושם אלוקים מסמל את עניין הגבול
 55 והצמצום. ומבואר בקבלה וחסידות
 56 שבצעם אין כל סתירה בין שני הדברים
 57 כי הקדוש-ברוך-הוא הוא תכלית
 58 השלימות ולכן יש בו את כל הכוחות,
 59 הן את כוח הגבול והן את כוח הבל-
 60 גבול, כך שלאמיתו של דבר "הוי"
 61 ו"אלוקים" הם עניין אחד (שכא לדי
 62 ביטוי באופנים שונים) והחיבור
 63 וההתאחדות ביניהם באופן פנימי
 64 ועמוק נקרא "יחוד [התאחדות] הוי'
 65 ואלוקים" והמשמעות של שתי הדעות
 66 הללו "דעת עליון" ו"דעת תחתון"
 67 ב"יחוד הוי' ואלוקים" היא **שְׁהִיחוד**
 68 **הוּא כְּב' הָאוֹפְנִים דְּ'יְחִוּדָא**
 69 **עִילָאָה'** "יחוד עליון", היינו יחוד
 70 בדרגה גבוהה **וְ'יְחִוּדָא תַּתְּאָה'**.
 71 "יחוד תחתון" היינו יחוד בדרגה
 72 נמוכה **וְהוּא עֲנִיָּן שְׁלוּב אֲד'**
 73 **בְּהוּי' וְשְׁלוּב הוּי' בְּאֲד'**,
 74 כאמור, שם הוי' הוא השם שמסמל את האין והבל-גבול של האלוקות, ואילו
 75 שם אדני' הוא בדוגמת שם אלוקים המסמל את המדידה וההגבלה (וכמבואר
 76 בשער היחוד והאמונה שבספר התניא, פרק ז, ששם הוי' "היה הווה ויהיה
 77 כאחד") הוא ביטוי לכך שהקדוש-ברוך-הוא בעצמו הוא למעלה מגדרי והזמן
 78 והמקום, ושם אדני' הוא השם של מידת המלכות בספירות העליונות, שממנה
 79 באה ההגדרה וההגבלה בזמן ומקום. וההתאחדות של מידת המלכות עם
 80 הקדוש-ברוך-הוא בעצמו הוא שלוב של שם אדנות בשם הוי' ובעניין זה של
 81 שלוב הוי' ואדנות יש שני אופנים **שֶׁכְּאֲשֶׁר הַשְּׁלוּב הוּא אֲד' בְּהוּי'**,
 82 (כזה: יאהדונה) היינו ששם הוי' הוא העיקר ושם אדנות משתלב ונכלל בו
 83 **הָרִי זֶה הַתְּגַבְּרוּת הוּי' עַל אֲד'**, **וְזֶהוּ בְּחִינַת יְחִוּדָא עִילָאָה**
 84 כי כאשר הבל-גבול והאי-סוף הוא המודגש והוא העיקר, והגבול מתבטל

(10) בזכרון אחדים: ע"ד מארז"ל רגלי החיות כנגד כולן (חגיגה יג, א. וראה תניא ספ"ג). (11) ראה לקו"ת שמע"צ פט, ב. מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תתקלה ואילך. סה"מ תרכ"ו ע' רמב ואילך.